A°. 1864. N°. 111.

Opregte *Donderdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 12 Mei.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 10 Mei.

Ook hier ter stede is in den avond van gisteren door middel van den telegraaf berigt ontvangen, dat er op de hoogte van Helgoland een bloedig zeegevecht heeft plaats gehad tusschen het vereenigde pruissisch-oostenrijksche eskader en een zeker aantal deensche fregatten. De Denen worden ondersteld, in dien strijd een gevoelig verlies geleden te hebben; doch indien het waar is, dat aan boord van twee oostenrijksche schepen, de *Schwarzenberg* en de *Radetzky*, te zamen 170 man buiten gevecht gesteld zijn, terwijl de *Schwarzenberg* bovendien in brand gestaan heeft, schijnt de overwinning ditmaal ten slotte aan de deensche zijde gebleven te zijn.

Men maakt de opmerking, dat, terwijl de pruissische schepen in het gisteren geleverde gevecht niet het minste letsel schijnen bekomen te hebben, het oostenrijksche gedeelte des eskaders daarentegen zeer levendig aan den strijd deelgenomen heeft. In dezen zamenloop van omstandigheden wil men eene herhaling zien van hetgeen bij den aanvang van den sleeswijkschen veldtogt gebeurd is. Gelijk toen de Oostenrijkers te land de eersten geweest zijn, die met de Denen handgemeen zijn geworden, zegt men, zoo is het ook thans weder ter zee gebleken, dat de Pruissen noodig hebben, door het voorbeeld van hunne dappere en meer doortastende bondgenooten te worden aangevuurd.

De tot hiertoe ingekomene berigten zijn intusschen nog te onvolledig om nu reeds over den uitslag van het gevecht bij Helgoland een oordeel te kunnen uitspreken. Uit een particulieren brief van den 29sten April, geschreven te Deal, aan boord van een der tot het oostenrijksche eskader behoorende vaartuigen en publiek gemaakt door de *Triester-Zeitung*, blijkt, dat de *Radetzky* bemand is met zeer jonge matrozen en mariniers, eerst drie maanden geleden in dienst getreden en nog naauwelijks min of meer geoefend. De begeerte om nog vóór het einde der Conferentie met de Denen slaags te raken, was evenwel destijds bij het geheele oostenrijksche eskader zeer groot. Te oordeelen naar des briefschrijvers toon, verkeerden de oostenrijksche zeelieden onder den indruk, dat zij wel in sommige opzigten niet tegen de Denen opgewassen waren, maar dat het hun nogtans gelukken zou om door dapperheid en goede orde aantevullen hetgeen hun aan stoffelijke krachten ontbreken mogt.

— Dagelijks wordt in Duitschland de stemming ten aanzien van Engeland bitterder. Zelfs de anders zoo gematigde Frankforter *Post-Zeitung* levert thans betoogen, waarvan de hoofdgedachte is, dat, indien Engeland het wagen mogt om door middel van zijne overmagt ter zee Duitschland schrik te willen aanjagen, voor Duitschland het oogenblik zou gekomen zijn om Engeland te doen gevoelen, dat niet minder dan een derde gedeelte van al de voortbrengselen van Groot-Brittannie door Duitschland verbruikt worden. „Legt Engeland het er op toe om Duitschland aanteranden in zijne eer (zoo redeneert de *Post-Zeitung*), dan zal Engeland daarvoor door Duitschland gestraft worden in den zak; hetgeen, gelijk de geheele wereld weet, de gevoeligste plaats is, waar men de zonen van het fiere Groot-Brittannie treffen kan."

— De Koning en de Koningin van Pruissen zijn in den avond van eergisteren te Coblentz aangekomen. HH. MM. hebben hunnen intrek genomen in het paleis aldaar. Bij hunne aankomst heeft het noch van de zijde der bevolking, noch vooral van den kant van het zeer talrijke garnizoen, aan betuigingen van geestdrift of van gehechtheid ontbroken. Des avonds laat was de geheele stad schitterend verlicht. Dat de graaf *von der Goltz*, de pruissische gezant te Parijs, insgelijks te Coblentz zou aangekomen zijn, en wel met het doel om zich met den Koning over staatszaken te onderhouden, daarvan is wel gesproken geworden door den franschen *Moniteur du soir*, doch de duitsche bladen hebben dit berigt tot hiertoe niet bevestigd.

Eenige dagen voor zijn vertrek uit Berlijn, heeft Koning *Wilhelm* aan den Gemeenteraad dier hoofdstad een schrijven doen toekomen, waarin hij dat collegie dank zegt voor de hartelijke wijze, waarop het hem geluk gewenscht heeft met de overwinning bij Düppel. Na herinnerd te hebben, dat die „heerlijke zege" door zijn dapper leger bevochten is geworden met den bijstand van God, gaat de Koning in dien brief aldus voort: „Mogen de vruchten van den oorlog evenredig zijn aan die roemvolle daden, en moge de bloedige strijd eerlang besloten en gekroond worden met een eervollen vrede! Dit bid ik van den Almagtige; en ik weet, dat allen, wien het geluk van het dierbaar vaderland ter harte gaat, met mij instemmen in dat gebed."

VAN DEN RIJN, 10 Mei.

Uit Kopenhage wordt van den 9den gemeld, dat de bevelhebber van het pruissische corps in Jutland, de generaal *Vogel v. Falkenstein*, in Aalborg is aangekomen. — Al de voor de opbrengst van de oorlogs-contributie als gijzelaars in verzekerde bewaring gestelde personen schijnen nog niet ontslagen te zijn. Men beklaagt zich in Kopenhage, dat aan deze personen geen ander dan een strooijen nachtleger wordt verstrekt.

De Denen verzekeren, dat de Pruissen nog ijverig arbeiden aan de tegen Alsen gerigte werken op de Düppelerhoogten. Uit Flensburg wordt gemeld, dat er ernstig aan gedacht wordt om dat eiland, indien het niet ontruimd wordt, in bezit te nemen.

— De jongste berigten, nopens het zeegevecht van den 9den, zijn van den 10den uit Cuxhaven en luiden als volgt: „Gisteren, des namiddags, heeft tusschen de oostenrijksche en pruissische en de deensche eskaders tusschen Helgoland en de Elbe een zeegevecht plaats gehad, 't welk twee uren heeft aangehouden. De Denen zijn op de vlugt gedreven en hebben zich noordwaarts begeven, terwijl de duitsche schepen verhinderd zijn geworden, den vijand krachtdadig te vervolgen, uithoofde aan boord van de *Schwarzenberg* de fokkemast in brand was geraakt. Aan boord van dit vaartuig zijn 170 man buiten gevecht gesteld, en daaronder vele zwaar gekwetsten; aan boord van de *Radetzky* 35. De pruissische stoomkanonneersloepen hebben geen volk verloren. De manschap heeft eene ongemeene dapperheid betoond, en van de gemakkelijkheid der beweging dezer schepen en van de voortreffelijkheid van het pruissische geschut is op nieuw gebleken. — Alhier is een comité gevestigd om de gekwetsten te verzorgen."

PARIJS, 9 Mei.

Men spreekt van eene op handen zijnde verandering van het ministerie, en verzekert, dat de heer *de Persigny* weder zal optreden, terwijl de heeren *Rouher*, *Fould* en *Drouyn de Lhuys* zouden ophouden, leden van het Kabinet te zijn. Onder de personen, die te hunner vervanging in aanmerking zouden komen, worden de heeren *Thouvenel*, *de Lavalette*, *Thuillier* en anderen genoemd.

— Het schijnt meer en meer met zekerheid te blijken, dat in de hooge regeringskringen de rede, welke door den heer *Thiers* over de geldmiddelen van den Staat is uitgesproken, een diepen indruk heeft gemaakt en men daar zeer beducht is voor de uitwerking, welke door het gesprokene op de bevolking zal worden teweeggebragt. Aan al de officieuse regerings-organen is last gegeven om de redevoering met nadruk te wederleggen, en aan de ministerien wordt thans ijverig gearbeid om de redenaren, die uit naam van de Regering het woord zullen voeren, de officiële bescheiden te bezorgen, welke hen in de gelegenheid zullen stellen, met cijfers aantetoonen, dat de spreker der oppositie de zaken niet altijd in haar juiste verband heeft voorgedragen.

Spottenderwijze wordt den heer *Thiers* door zijne tegenstanders de bijnaam gegeven van *Mirabeau-mouche*. Gelijk men weet, is hij buitengemeen klein van gestalte.

— De uitval, dien de markies *de Boissy* zich in den Senaat heeft veroorloofd, en die op last van den president *Troplong* uit het officiële verslag der zitting is weggelaten, luidt als volgt:

„Wij hebben gezien, o schande voor onzen tijd, schande voor een zeker land, maar, Gode zij gedankt, niet voor ons, dat de erfgenaam van de britsche Kroon zijne koninklijke hand heeft bezoedeld door de hand aanteraken van den vrijbuiter, die in staat van rebellie verkeert tegen de wetten van zijn land, tegen zijn Koning, en die *Mazzini* zijn meester, zijn vriend noemt. Dit is een nieuw bewijs, dat voor Engeland het jaar 1793 aanbreekt, 't welk ik vurig hoop, dat zal geschieden, opdat die Staat eene welverdiende tuchtiging erlange. De revolutie, gestreeld door de Prinsen, streelt deze op hare beurt; zij vleit hen, gebruikt hen en verslindt hen, zoodra deze niets meer voor haar kunnen uitrigten; dat is zoo als het behoort.

„Dat immiddels de onvoorzigtige Prins, die zich op die wijze heeft onteerd, verlaagd en tentoongesteld, de gevolgen van zijne daad wel moge bedenken, en in het oog houden, dat de stap, dien hij heeft gedaan om aftedalen in den modder der goten, de eerste schrede is op den weg, welke naar het schavot leidt."

— Heden is in den tuin der Tuilerien een groot feest gegeven aan de kinderen, die leden zijn van de liefdadigheids-instelling, die den naam draagt van den Keizerlijken Prins. Een zeer groot aantal kinderen zijn bij die gelegenheid op kosten van den Keizer onthaald. HH. MM. en de Keizerlijke Prins hebben zich gedurende een paar uren onder hunne jeugdige gasten vertoond. — Volgens de regerings-organen, is het feest goed afgeloopen. Van andere zijden wordt daarentegen gemeld, dat de partij een tooneel van zeer groote verwarring heeft opgeleverd, vooral ook ten gevolge van het gedrag van vele kinderen uit de arbeidende klasse, die zich nog al onhebbelijk hebben aangesteld. Ook schijnt het publiek, 't welk gewoonlijk des zondags den tuin der Tuilerien bezoekt, ontstemd te zijn geweest over de tijdelijke sluiting van deze zijne geliefdkoosde wandelplaats.

— De *Moniteur* heeft dezer dagen de twee tractaten medegedeeld, waarbij de inlijving der Jonische-eilanden in Griekenland door Europa wordt bekrachtigd. Te dezer zake wordt aangemerkt, dat de genoemde eilanden, overgaande in de magt van de Regering te Athene, onschadelijk moesten worden gemaakt in het belang der mogendheden, welker gebied aan de Middellandsche-zee is gelegen, en dat uit dien hoofde de citadel van Corfu moest worden gesloopt. Tot regt begrip hiervan zou kunnen strekken, dat de citadel voornoemd minder kan dienen tot de verdediging van Griekenland dan wel als eene doorgaande bedreiging kan worden beschouwd voor de Adriatische-zee. Vestigt men de aandacht op den toestand van Italie en Oostenrijk, dan zal ieder zonder moeite kunnen begrijpen, dat, bij het bestaan der citadel van Corfu, die sterkte voor de genoemde mogendheden eene doorgaande aanleiding tot vrees en onrust zal moeten wezen, en dat beide zich daarvan zullen trachten meester te maken in de veronderstelling, dat eene harer slechts de gelegenheid afwacht om hare mededingster den loef aftesteken. Thans, nu de citadel is ontmanteld, kan de aan de Adriatische-zee gevestigde bevolking, tot zelfs die der Jonische-eilanden, in dit opzigt gerust zijn.

PARIJS, 10 Mei.

Het zeegevecht bij Helgoland wordt hier zeer bepaaldelijk aangemerkt als eene nederlaag voor Oostenrijk. Zelfs voorziet men, dat de oostenrijksche gevolmagtigde ter Conferentie zich dientenvolge minder welwillend ten aanzien van Denemarken gestemd zal toonen dan hij zulks tot hiertoe gedaan heeft.

Intusschen deelt *le Moniteur* mede, dat de Conferentie [gelijk in onderscheidene telegrammen gemeld is] er in is geslaagd om voor den tijd van eene maand eene wapenschorsing tot stand te brengen, met inbegrip van eene tijdelijke opheffing der blokkade. De deensche gevolmagtigden zouden vooral daarom niet hebben willen hooren van eene verlenging van dien termijn, omdat een langer tijdsverloop al te voordeelig zou geweest zijn voor den duitschen handel.

De *Correspondance-Havas* wil weten, dat het in de jongste zitting der Conferentie tamelijk onstuimig toegegaan is. Met name zou lord *Palmerston* verklaard hebben, dat hij er eer toe zou kunnen besluiten om het oostenrijksche eskader in brand te doen schieten, dan te gedoogen, dat die vloot verder doordrong dan de wateren van de Noordzee.

— In de heden gehouden zitting van het Wetgevend Ligchaam hebben de beraadslagingen over de staatsbegrooting, ten gevolge eener redevoering van den heer *Berryer*, eensklaps eene staatkundige wending genomen. De heer *Berryer* heeft namelijk beweerd, dat geen ander gouvernement aan Frankrijk zoo vele schatten gekost heeft als de door de Restauratie omvergeworpene napoleontische autocratie. Dit beweren heeft in den boezem der vergadering, van den kant der gouvernementele meerderheid, geene geringe teekenen van afkeuring uitgelokt. Met zekere zelfvoldoening wordt door de imperialistische *Correspondance-Havas* aangestipt, dat, terwijl de heer *Thiers* het cijfer des legers zou wenschen gehandhaafd te zien op een minimum van 400,000 man, de heer *Berryer* verklaard heeft, dat een leger van 250,000 man, zijns inziens, talrijk genoeg was om in alle behoeften te voorzien, mits er geene nieuwe mexicaansche expeditien ondernomen werden. Dit verschil van meening omtrent een zoo voornaam punt tusschen twee zoo hoog geplaatste leiders der oppositie, wordt in de regeringskringen voor een bewijs gehouden, dat deze laatste nog altijd ver van door eendragt magtig is.

LONDEN, 9 Mei.

De met de *Asia* te Queenstown aangebragte tijdingen uit Nieuw-York, loopende tot 28 April, bevestigen de vroegere opgaaf, dat de Federalisten, onder bevel van den generaal *Banks*, den 7den en twee volgende dagen bij herhaling in Louisiana slaags geweest zijn met de Separatisten en daarbij zware verliezen hebben geleden; doch zij gewagen tevens van berigten uit Nieuw-Orleans, volgens welke de genoemde bevelhebber later te Grand-Ecore, werwaarts hij was teruggetrokken, van de noodige ammunitie voorzien was om zijne operatien voorttezetten, en daarna, weder aanvallenderwijze te werk gaande, naar den kant van Shreveport was voortgerukt.

In Noord-Carolina hebben de Separatisten hunne aanvallende beweging tegen de versterkte zeestad Plymouth met goed gevolg voortgezet. Den 20sten April heeft de generaal *Hoke* die plaats stormenderhand vermeesterd. Bij deze gelegenheid heeft hij 1500 man van het vijandelijk garnizoen gevangengemaakt en zijn 30 kanonnen in zijne handen gevallen. De Federalisten beweren, dat 150 neger-soldaten, welke zich onder die krijgsgevangenen bevonden, door de Separatisten om 't leven gebragt zijn. — Men verwachtte te Nieuw-York, dat de generaal *Hoke* nu zijne operatien, waarbij hij door twee zoogenaamde stormrammen ondersteund wordt, tegen Newbern en Little-Washington, beiden op de kust van Noord-Carolina, zou voortzetten.

Ten aanzien der krijgsbewegingen in Virginia behelzen de thans ontvangene berigten geene opgaven; doch daarin wordt bij herhaling gezegd, dat het daar spoedig tot belangrijke gevechten zou komen. De nabij Washington geposteerde krijgsmagt der Federalisten is den 25sten April door den President *Lincoln* in oogenschouw genomen. Als de bevelhebber van dat gedeelte van het Potomac-leger wordt nu de generaal *Burnside* genoemd.

De geldelijke ongelegenheden, waarmede het federaal gouvernement te kampen heeft, zijn in den laatsten tijd aanmerkelijk toegenomen. Om eenigermate daarin te voorzien, heeft het Huis der Vertegenwoordigers een besluit genomen, waarbij de invoer-regten tot den 1sten Julij dezes jaars algemeen met de helft verhoogd worden. Men verwachtte, dat de Senaat deze verhooging tot 33 pc. zou verminderen. — Den 28sten April stond het agio van het goud te Nieuw-York 81⅛ pc.

— Verl. zaturdag-namiddag heeft hier ter stede, op Primrose-hill, de vroeger aangekondigde volksvergadering plaats gehad, om op nieuw te protesteren eensdeels tegen „het verdrijven" van *Garibaldi* uit Engeland, anderdeels tegen het doen verbieden en verhinderen van eene vroegere dergelijke bijeenkomst. Aan de thans gehouden zamenkomst namen ongeveer 4 à 5000 personen deel, en van den kant der politie waren geene maatregelen genomen om haar te verhinderen. Verscheidene sprekers hebben meer of min heftige toespraken gehouden; maar de orde is niet verstoord. Nadat eenige resolutien genomen waren, die de strekking hadden om de ontevredenheid over *Garibaldi*'s overhaast vertrek uittedrukken, is de volksmenigte onder het aanheffen van eerekreeten voor *Garibaldi* en ook van *Mazzini* uiteengegaan.

— Onze bladen deelen den inhoud mede van een eigenhandigen brief des Keizers van Rusland aan den minister *Gortschakoff*, gedagteekend 19 April jl., waarin dezen be-

windsman dank betuigd wordt voor de belangrijke diensten,' die hij in den laatsten tijd aan den Staat bewezen heeft, in 't bijzonder ten opzigte van de politieke verwikkelingen, welke door den poolschen opstand teweeggebragt zijn. De Keizer verklaart in dat stuk „dat de botsingen, waarmede Rusland bedreigd werd, nu afgewend, en de pogingen tot onregtmatige bemoeijing met Ruslands binnenlandsche aangelegenheden verijdeld zijn; dat alzoo de taak, die den minister was opgedragen, tot Ruslands eer en glorie volbragt is." Ten blijke van zijne bijzondere tevredenheid, heeft de Keizer tevens aan vorst *Gortschakoff* zijn met diamanten versierd portret toegezonden, ten einde het aan het lint der St. Andreas-orde op zijne borst te dragen. — Dezelfde onderscheiding is ook betoond aan den generaal *Berg*, 's Keizers stedehouder in Polen.

— Ten gevolge van de overwinningen, die de Russen in den laatsten tijd in Circassie behaald hebben, heeft de bevolking dat land in massa verlaten en voornamelijk in Turkije eene wijkplaats gezocht. Deze verhuizing heeft in overleg tusschen de russische Regering en de Porte plaats gehad, welke laatste tot het overvoeren van de Circassiers ettelijke schepen beschikbaar heeft gesteld. Volgens een door de *Times* medegedeelden brief uit Konstantinopel van 28 April, waren destijds reeds omstreeks 27,000 van die lieden te Trebezonde ontscheept, en berekende men, dat in de eerstvolgende twee of drie maanden nog 300,000 andere in verschillende turksche havens der Zwartezee zouden aankomen, indien de noodige transportmiddelen verschaft konden worden. Volgens dienzelfden berigtgever, heerscht onder die ongelukkige bergbewoners eene onbeschrijflijk groote ellende. Van sommige transporten heeft slechts de helft der landverhuizers levend de turksche havens bereikt, en de overgeblevenen worden door ziekten en gebrek nog vreesselijk geteisterd. Te Konstantinopel worden, met persoonlijke medewerking van den Sultan, gelden bijeengebragt, om zoo veel mogelijk in den nood dier ongelukkigen te voorzien. Men zegt, dat de Porte voornemens is om eenige duizenden van die Circassiers, welke als voortreffelijke krijgslieden bekend zijn, in haar leger intelijven.

— H. M. Koningin *Victoria* wordt heden van het eiland Wight op het kasteel van Windsor terug verwacht. Over een paar dagen zal zij, met de jeugdige leden van haar gezin, naar het noorden van Schotland vertrekken, om gedurende de zomermaanden te Balmoral te verblijven.

— De beurs was heden aanmerkelijk gunstiger gestemd. Zoowel ten opzigte van de staatkundige verwikkelingen, als van de financiële moeijelijkheden, was men veel minder bezorgd dan de laatste dagen. De 3 pc. gecons. steeg tot 91 à ⅛ g. g., en bleven later 90⅞ à 91⅛; op tijd 90⅞ à ¼ ex div.

BRUSSEL, 10 Mei.

Le Bien Public, het te Gent verschijnende bisschoppelijke orgaan, deelt thans den brief mede, welke door den kardinaal *Antonelli* is gevoegd bij de groote gouden medaille, welke de Paus aan de directie van dat blad heeft geschonken. De kardinaal verklaart, dat de Souvereine Kerkvoogd aan den ijver, waarmede die directie de godsdienst en de Kerk verdedigt, hulde wenscht te doen, en met welgevallen bespeurt, dat, te midden van zoo vele afschuwelijke geschriften, welke alleen de uitroeijing van het heilige geloof in de katholieke harten ten doel hebben, nog mootige schrijvers worden gevonden, die van hunne zijde geneesmiddelen aanbrengen om de werking van het vergift tegentegaan.

— Het Parijsche ultramontaansche blad *le Monde* houdt zich in het breede weder bezig met de politieke aangelegenheden van dit land, en geeft een veel beteekenenden wenk aan de leden van het koninklijke gezin, die voorzigtig zouden behooren te zijn, en behooren te bedenken, dat de belgische liberalen niets hechten aan de Constitutie, en er slechts op uit zijn om den Koning *te noodzaken*, hen te behouden in de hooge regerings-bedieningen.

Merkwaardig schijnt het te mogen worden genoemd, dat het genoemde dagblad *le Monde*, 't welk steeds hevig uitvaart tegen de liberale katholieken, thans verklaart *niet naauwkeurig bekend te zijn* met het door den heer *Dechamps* aan Koning *Leopold* aangebodene clericale programma, niettegenstaande dat stuk officieel door het *Journal de Bruxelles* in zijn geheel is bekend gemaakt en door de liberale organen hevig is aangevallen wegens het daarover verspreide bedriegelijke waas van liberalismus.

Le Monde gelooft inmiddels niet, dat nu reeds de regterzijde in het bewind zal worden geroepen en zou dit geenszins als een ongeluk beschouwen. Het blad voorziet, dat langzamerhand de katholieken zich van den druk der liberalen onafhankelijk zullen weten te maken, als wanneer eene meerderheid ten gunste der behoudende partij in den lande zal ontstaan, die te krachtiger zal zijn, naar gelang zij tijd noodig zal hebben gehad om zich te vormen en te organiseren.

Volgens *le Monde*, zal waarschijnlijk de heer *Faict*, de coadjutor van wijlen den bisschop *Malou*, in diens plaats tot bisschop van Brugge worden aangesteld. De heer *Faict* is een kweekeling van de Universiteit te Leuven.

's GRAVENHAGE, 11 Mei.

Bij kon. besluit van 8 Mei, zijn pensioenen verleend ten laste van den Staat aan: *T. Rademakers*, gewezen hoofdonderwijzer te Steensel; *C. van den Berg*, gewezen hoofdonderw. te Breukelen-Nijenrode; *C. E. Roland Chédaneau*, weduwe *S. A. Rochat*, gewezen hoofdonderwijzeres te Middelburg, en aan *Eppo Bosch*, gewezen hoofdonderwijzer te Oostwold.

— Bij beschikking van den 11den dezer, is door den minister van Marine aan den eersten vuurwerker bij de marine te Hellevoetsluis, *V. Schwagly*, toegekend de gouden medaille, ter zake van zijnen vijftigjarigen diensttijd.

— In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van gisteren heeft de minister van Kolonien gewezen op de dringende behoefte, ten einde op eene doeltreffende wijze in de opleiding van ambtenaren voor de dienst in Indie bestemd, te voorzien, en op de bezwaren, welke men tot dus ver in dat opzigt heeft ondervonden. Naar het oordeel des ministers, zal de wet op de regeling van het middelbaar onderwijs voor de belanghebbenden dienstbaar zijn tot het erlangen eener voldoende algemeene ontwikkeling, en zal, met de opterigten vrije instelling aan degenen, welke zich voor de openbare dienst in Indie willen bestemmen, het middel worden verzekerd om, bij een in 't openbaar afteleggen examen, te toonen, dat zij de noodige geschiktheid daartoe hebben verkregen.

De heeren *Storm* en *Gevers* hebben verklaard, nog geenszins door de aangevoerde redenen des ministers bevredigd te zijn geworden. De minister van Binnenl. Zaken heeft de voordragt tegen de bedenkingen, alsof zij onvolledig en alzoo onvoldoende zou zijn, verdedigd.

Na den afloop der algemeene beraadslagingen, heeft de heer *v. Kerkwijk* voorgesteld om bij art. 1 der voordragt te voegen de bepaling, dat de bij de wet op het middelbaar onderwijs bedoelde instelling te Leiden zal worden gevestigd. De minister heeft dergelijke bijvoeging onnoodig geoordeeld, en de beslissing aan de Kamer overgelaten. Het voorstel van den heer *v. Kerkwijk* is daarop, met 35 tegen 25 stemmen aangenomen, en ten slotte is het alzoo geamendeerde ontwerp met 41 tegen 20 stemmen, goedgekeurd. Tegen hebben gestemd de heeren *Mijer*, *Hoffman*, *Heemskerk Az.*, *Hoekwater*, *v. Lynden*, *Schimmelpenninck*, *Lyclama*, *v. Goltstein*, *v. Heiden*, *Godefroi*, *Wintgens*, *Storm*, *Begram*, *v. A. v. Wijk*, *v. d. Veen*, *de Schepper*, *v. Foreest*, *Gevers*, *Kien* en de voorzitter.

— Bij de Kamer is ingediend een ontwerp, betreffende de verstrekkingen door het dep. van Oorlog voor het dienstjaar 1864. Het bedrag beloopt *f* 205,683, meest ten behoeve der koloniale dienst. Onder deze som is ook begrepen een bedrag van *f* 20,580 voor kampements-effecten aan de gemeente Enschede verstrekt ten behoeve der noodlijdenden door den brand.

— Tot rapporteurs voor het verdrag met de Hawaii-eilanden zijn benoemd de heeren *v. Goltstein*, *Nolthenius*, *v. Heiden*, *Hoekwater* en *Blom*; — voor de verhooging der cijfers van de begrootingen voor de marine voor 1863 en 1864, de heeren *v. Mulken*, *v. Diggelen*, *Lyclama*, *Viruly* en *Storm*.

— Bij de Tweede Kamer is van regeringswege ingediend en naar de Afdeelingen verzonden een ontwerp van wet tot inkoop en amortisatie van openbare nederl. schuld.

— De wet tot wijziging van een artikel in de concessie voor de doorgraving in Holland, is in de heden gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal *aangenomen* met 32 tegen 27 stemmen.

HAARLEM, 11 Mei.

Telegrafische Berigten.

PARIJS, 11 Mei. Bij de beraadslaging over de geldmiddelen in de Wetgevende Vergadering heeft de heer *Berryer*, in antwoord op sommige aanmerkingen nopens een verwijderd tijdperk, beweerd, dat geene revolutie Frankrijk zoo duur te staan is gekomen, als het beheer van een eenig alleenheerschend man, waarvan het vaderland door de restauratie is verlost. De minister *Rouher* heeft gemeend, daarop te moeten aanmerken, dat de restauratie, bewerkt door buitenlandsch geweld, voor de verontwaardiging der menigte is bezweken. — De voorzitter heeft in bedenking gegeven, of het niet beter ware, in stede van het verledene te beoordeelen, zich meer met het tegenwoordige bezig te houden.

De minister *Rouher* heeft met den heer *Berryer* ingestemd, dat het behoud van den vrede van Frankrijk afhangt, maar dat die vrede op degelijke waarborgen berust, en dat Frankrijk daarbij zal volharden, zoo lang het niet genoodzaakt wordt om voor zijne eer of veiligheid te strijden. Alsnog schijnt de minister een voldoenden uitslag van de Conferentie te verwachten.

FRANKFORT, 10 Mei. Een telegram uit Weenen houdt in: „De gemagtigden in de Conferentie zijn overeengekomen om reeds op donderdag de middelen, te overwegen om tot een vergelijk te geraken. Het uitzigt is niet ongunstig."

CUXHAVEN, 10 Mei. Men beweert hier, dat in het gevecht van den 9den de Denen zijn verslagen, en dat alleen de brand, die op de *Schwarzenberg* is uitgebroken, de vervolging heeft verhinderd.

KOPENHAGE, 10 Mei. (Over Londen). De ministers van Justitie en van Binnenl. Zaken hebben, uithoofde van het schorsen der blokkade, hun ontslag genomen. — De pruissische maarschalk *Wrangel* heeft aan de grondbezitters in Jutland eene contributie van 5⅜ millioen th. opgelegd.

BERLIJN, 11 Mei. Op verzoek van den Kroonprins vertrekt de Kroonprinses met den nachttrein van heden naar Flensburg. Over eenige dagen keeren de Prins en Prinses te zamen naar Berlijn terug.

MADRID, 10 Mei. De ministers hebben een ontwerp van wet goedgekeurd op de volksvergaderingen. De Cortes hebben de begrooting der uitgaven aangenomen. — De Hertog *van Montpensier* heeft zich naar Engeland begeven.

ANCONA, 10 Mei. Het geregtshof heeft den kardinaal *Morichini* vrijgesproken. De aangeklaagde is onmiddelijk op vrije voeten gesteld.

AVIGNON, 11 Mei. De hier woonachtige prefect van het departement Vaucluse heeft door een val van het paard het leven verloren.

De *Staats-Courant* van 10 Mei behelst een gewijzigd programma van de vereischten om toegelaten te worden als kweekeling aan 's Rijks vee-artsenijschool.

— Het te Amsterdam belegde congres van de internationale vereeniging tot bevordering van de sociale wetenschappen, zal vermoedelijk zijne bijeenkomsten mogen houden in het koninklijk paleis op den Dam.

— Naar men van meer dan eene zijde verneemt, bestaat er een plan om de stad 's Gravenhage, door middel van een kanaal door het duin, uitgaande van den nieuwen Maasmond aan den hoek van Holland, in regtstreeksche verbinding te brengen met de Noordzee. Dit kanaal zou in bijna regte lijn langs 's Gravesande, Loosduinen en Monster loopen en uitkomen aan den Noordwal te 's Hage, van waar, zonder het Bosch te doorsnijden, een spoorweg zou worden aangelegd naar Woerden. Hierdoor zou dan tevens eene regtstreeksche aansluiting aan den Rijnspoorweg ontstaan.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 11 Mei. Den 10den dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *Beurs van Amsterdam*, Basberg, Dantzig. Gisteren nog: de stoomb. *Nora*, Londen; *Jeltina*, Koster, Dantzig; *Immanuel*, Bjerknap, Holmstrand.

UITGEZEILD: *Anna*, Bok, Soerabaija; *Cardinas Packet*, Fraay, Havana; *Catharina & Hannah*, Morrison, Newcastle; *Geelong*, Wright, Liverpool. Wind o.

Den 10den dezer te **Helvoet** BINNENGEKOMEN: de stoomb. *Pelican*, Liverpool; *Louise*, Grangemouth.

NIETS UITGEZEILD. Wind o. n. o.

Den 10den dezer te **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *Brodren Haab*, Walloe, Christiania; en uitgezeild: *Joan*, Cherpion, Padang; *Nederwaard*, Tergast, Newjork.

Den 2den dezer van Lissabon uitgezeild: *Maria*, Ouwehand, Amst.

Den 4den dezer Wight gepasseerd: *Curaçao*, van der Veen, Curaçao naar Amsterdam.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

11 *Mei* 1864. 4½ *ure*.

Thesaurie' 3½ p	87	¼	—
Kan. N.-Z. 3 »	82¾	—	—
Ned. Bank 4 »	—	—	—
NEDERLAND.			
W. Schuld 2½ p	62 13/16	⅞	62 13/16
» 3 »	75¼	5/16	75 5/16
» 4 »	98¾	—	—
Amort. Sd. 3½ »	91¾	—	—
Hand. op resc.	146⅞	147¼	147¼
» cont 4½ p	—	—	—
» 1858 4 »	—	—	—
Aand. Holl. Sp.	111	—	—
Leen. » 4½ p	—	—	—
» » 4 »	—	—	—
Rijn Sp. ... 4½ »	108	—	—
» 2 L. 4½ »	—	—	—
» Shares. .	—	—	—
Cent.-M. Aand.	—	—	—
» Obl. *f*	116	—	—
BELGIE.			
Cert. A. B. 2½ p	—	—	—
» *Roths.* 2½ »	55⅛	—	—
FRANKRIJK.			
Cert. ..... 4½ p	—	—	—
SPANJE.			
Oblig. ..... 2½ p	44¾	⅞	44⅞
» .... 3 »	51½	—	—
» Bin. 3 »	49	⅛	—
Amort. Schuld	—	—	—
Bew. Coup. ...	—	—	—
PORTUGAL.			
Oblig. ...... 3 p	46 9/16	⅝	—
» 56/62 3 »	46¼	⅜	46⅜
» 1863 3 »	—	—	—
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 5 p	96	¼	96⅛
» 28/29 5 »	98½	¾	98¾
Cert. 31/33 5 »	—	—	—
» 1840 4 »	71	—	—
» 2.3.4.1. 4 »	—	—	—
» 5 Leen. 4 »	—	—	—
Obl. 5 Ser. 5 »	74½	—	—
» 6 » 5 »	83⅝	⅞	83 11/16
» Hamb. 5 »	—	—	—
» Lond. 5 »	—	—	—
» » 4½ »	81⅝	—	—
» » 3 »	52⅜	⅝	52⅝
» *Hope* 60 4½ »	83⅜	84	83½
» L. 62 5 »	84 5/16	9/16	84 9/16
Insch. Ass. 6 »	—	—	—
Cert. » 6 »	48⅛	—	—
Sp. A. vol. 5 »	189¼	—	—
» » 4 »	156½	157	—
» Hypot. 4½ »	69¾	—	—
POLEN.			
Aand. fl. 500 *f*	—	—	—
Oblig. ...... 4 p	70	—	—
A. S. Wars. 4 »	—	—	—
PRUISSEN.			
Oblig. .... 4½ p	—	—	—
» 1859 5 »	—	—	—
Aand., 54 3½ »	—	—	—

OOSTENRIJK.			
Obl. *Goud* 5 p	—	—	—
» » 4 »	—	—	—
» Met. 5 »	59	5/16	59 5/16
» » 2½ »	29 13/16	—	—
» r. Amst. 5 »	80¼	½	80¼
» Nat. 54 5 »	65 1/16	⅜	65 5/16
W. Bank. 3 p. *f*	786	787	786
» Aand. 39 »	—	—	—
» » 54 4 p	234	235	—
» » 60 5 »	488	489	—
Fr. Sp. Obl. *H.* *f*	118½	119¼	119¼
BEIJEREN.			
Spoorw. Aand.	—	—	—
ITALIË.			
Cert. en Ins. 5 p	—	—	—
» *L. & B.*			
Burl. & Z. 5 »	—	—	—
Z.-S. Aand. 5 »	101	—	—
DENEMARKEN.			
Obl. Lond. 3 p	—	—	—
» L. 61 4 »	—	—	—
BRAZILIË.			
Geldl. 24 5 p	—	—	—
» 39 5 »	98	—	—
» 43 5 »	86	⅛	—
» 52/60 4½ »	—	—	—
PERU.			
Geld. 1854 4½ p	—	—	—
» Fran. 4½ »	—	—	—
ECUADOR.			
Obl. 1855 1 p	—	—	—
VENEZUELA.			
Oblig. ...... 2 p	22 3/16	⅜	22 3/16
» ..... 1 »	—	—	—
» L. 63 6 »	54¾	—	—
» » Con. 6 »	—	—	—
GRENADA.			
Oblig. .... 2 p	—	—	—
» gest. werk	13 7/16	½	—
» » uitg.	8¼	5/16	—
MEXICO.			
Oblig. .... 3 p	42 3/16	½	42⅜
N.-AMERICA.			
Phil. *Hope* A. *f*	—	—	—
» » B. »	—	—	—
» *Roths.* 6 p	—	—	—
Ill. Spw. Aand.	70⅛	½	70½
» Obl. C. B. 7 p	65¾	—	—
Galv. Sp. Obl. 8 »	—	—	—
» Stell. 8 »	—	—	—
Louisiana 5 »	—	—	—
Ver. Staten 5 »	58	¾	58¾
» » 6 »	59	60 5/16	60⅛
» losb. 71 5 »	—	—	—
» » 82 6 »	57½	58 13/16	58⅝
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825 5 p	20¾	⅞	20¾
TURKIJE.			
Bin. Obl. 6 p	48½	¾	48 11/16
Cert. » 6 »	140½	—	—
Buit. » 6 »	—	—	—

Koers van het geld: Bel. 4½. Prol. 5. Disk. 5.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*,

BOON HARTSINCK, *President*. P. H. TESTAS, *2e Secretaris*.

De markt was heden voor americaansche en oostenrijksche fondsen willig gestemd. Inzonderheid zijn de americaansche zeer vast gebleven. De russische waren goed prijshoudend.

WEENEN, 11 Mei. De 5 pc. met. 72.40.

LONDEN, 11 Mei. De 3 pc. gecons. 90¼ à ⅜.

PARIJS, 11 Mei. De 3 pc. renten 66 fr. 75.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 11 Mei. *Tarwe* stil; 132 ℔ Holst. *f* 270; b. Pools. *f* 282 per 2400 kilo. — *Rogge* onveranderd; 125 ℔ n. Pruis. *f* 178; 122 ℔ o. dito *f* 183; 121 ℔ o. Petersb. *f* 182; op levering; Mei *f* 161, *f* 162, *f* 163; Oct. *f* 172, *f* 173, *f* 172. — *Koolzaad* *f* 6 lager: op 9 vat, Oct. *f* 471. — *Lijnzaad* in een doen; 107 ℔ Petersb. *f* 310. Tegen vrijdag e. k. in p. veiling aangeslagen circa 35 l. Wind. *lijnzaad* alhier in schuiten liggende.

AMSTERDAM, 11 Mei. *Raapolie* flaauw; ord. cond. *f* 43¾; vliegend *f* 42½; op levering mede flaauwer; najaar *f* 44 à *f* 44¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 41¾; vliegend *f* 40½; najaar *f* 40 à *f* 40¼. *Hennepolie* ord. cond. *f* 43¾; vliegend *f* 42½.

GRONINGEN, 10 Mei. *Tarwe* meer aangeboden en iets lager verkocht; 68 à 70 p. Ommel. *f* 6,40 à *f* 7; 68 à 70 p. Old. *f* 6,35 à *f* 6,90. *Rogge* met weinig handel als voren; 66 à 70 p. n. *f* 5,40 à *f* 6. *Boekweit* prijsh.; 62 à 66 p. gr. zand *f* 6,35 à *f* 7,15. *Gerst* met iets meer vraag en als genoteerd wel verkocht. 50 à 56 p. w. *f* 3,65 à *f* 4,40. *Haver* goed prijsh.; 40 à 50 p. dikke *f* 2,90 à *f* 3,65; 36 à 40 p. w. v. *f* 2,80 à *f* 3,15. *Paardenboonen* *f* 5,40 à *f* 6. *Koolzaad* bijna zonder handel *f* 12,50 à *f* 13,50. *Gort* prijsh.; grove *f* 7 à *f* 8; parel *f* 9 à *f* 15.

HAARLEM, 11 Mei. Aangevoerd: 5696 stuks *kazen* (65 stapels). Verkocht: 5252 stuks *kazen*, wegende 10625 ned. p. Hoogste prijs *f* 22,50 per 50 n. p.

SNEEK, 10 Mei. *Boter* *f* 43, enkele *f* 42.

De algemeene kerkeraad der Walsche gemeente te Amsterdam heeft uit het te voren gemaakte viertal beroepen den heer *D. Chantepie de la Saussaye*, pred. te Rotterdam.

*** PROTESTANTEN! Met bescheiden vrijmoedigheid beveelt zich de 86jarige blinde grijsaard nogmaals uwer aan. Gij hebt wel aan hem gedaan, doch de behoefte verpligt hem, uwe liefde nogmaals interoepen. Edelmoedige mede-christenen! o zijn lijden is zoo zwaar; gij hebt zijne eerste hope niet beschaamd, laat ook deze dit maal niet te vergeefs zijn. Wat gij door christelijke liefde gedreven, voor hem zoudt willen geven, de heer A. VAN DER MAST, Courant-Snelpersdrukker te Gorinchem, zal zulks volgaarne ontvangen, bij wien nog in dank ontvangen is: van mejufvr. N. N. Z.-Bommel *f* 2,47; van Y. Z. Amsterdam *f* 1,23⁵; van A. E. Utrecht *f* 2,97.

*** In dank ontvangen van X. Z. te Amsterdam de somma van *f* 25, voor de verbouwing Kweekschool voor Zeevaart te Leyden. *Mei* 1864.

PROVINCIE NOORD-HOLLAND.

AANBESTEDING

bij enkele inschrijving,

op Donderdag den 26sten Mei 1864, des namiddags ten half drie ure, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland, te Haarlem, van:

1. Het verzwaren van den *Pettemer Zeedijk* en het uitvoeren van eenige werken aan de daarvoor gelegen zeewering.
2. Eenige baggerwerken in het *IJ* en in het *Noorder Spaarne* en van eenige werkzaamheden bij den rijzen dam tegenover *Spaarndam*.

De bestekken zijn tegen betaling van 10 cent per exemplaar verkrijgbaar aan het lokaal voornoemd en aan het bureau van buitenlandsche paspoorten op den Dam te Amsterdam.

De aanwijzing *in loco* zal worden gedaan op Zatardag voor de besteding, wat het tweede werk betreft des morgens ten 10 ure te beginnen te Spaarndam.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ingenieur L. J. DU CELLIÉE MULLER en den opzigter J. KEIJZER, beide te Amsterdam, wat laatstgenoemd werk betreft en bij den Ingenieur J. F. W. CONRAD te Alkmaar, wat eerstgenoemd werk betreft.

HOORN- EN AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT REEDERIJ.

De dienst tusschen Hoorn en Amsterdam zal met eene ruime snel varende **STOOMBOOT**, binnen weinige dagen worden hervat. DE DIRECTIE.

STOOMBOOT HARLINGEN.

Dienst tusschen AMSTERDAM, ENKHUIZEN en HARLINGEN.

Verandering van de uren van vertrek, aanvangende **13 Mei 1864.**

Van *Amsterdam*: Zondags, Woensdags en Vrijdags voormidd. 10½ uur, na aankomst der Hollandsche- en Rijn-Spoorwegen.

„ *Harlingen*: Maandags, Donderdags en Zaturdags 's morgens 8 ure, in correspondentie met den Staats-Spoorweg *Harlingen-Leeuwarden*, en Diligence-dienst van GEND & LOOS, *Leeuwarden-Groningen.*

Zomer-dienst.

Van *Amsterdam*: Maandags middags 3 ure.

„ *Harlingen*: Dingsdags middags 12 ure 15 minuten, na aankomst van de trein van Leeuwarden.

NB. De laatste trein van Harlingen naar Leeuwarden vertrekt 's avonds 10 ure.

Genoegelijk en dankbaar vierden wij gisteren ons **zilveren bruiloftsfeest**, in den gezelligen kring van familie en vrienden

Mr. A. C. Baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

J. C. A. Baronnes SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, geboren SCHUIJT.

'sGRAVENHAGE, den 11den Mei 1864.

25jarige echtvereeniging van
A. BERGMAN
en
MA. STÖVE.
ALKMAAR, 12 Mei 1864.

, Getrouwd:
OLST, 7 Mei 1864. H. HOUWINK
en
M. E. C. EILERTS DE HAAN.
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
HAARLEM, 11 Mei 1864. P. J. J. DE LOOS
en
J. M. RUYSENAARS.
Algemeene kennisgeving.

, Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *C. H. VAN PALENSTEIN HELDERMAN — OVINK.*
DEN HAM, 5 Mei 1864.

, Voorspoedig bevallen van een ZOON Vrouwe *A. J. W. VAN HARENCARSPEL — STEENS ZIJNEN.*
Mr. R. VAN HARENCARSPEL.
NIJMEGEN, 6 Mei 1864.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Bevallen van een ZOON *M. E. BENET — VAN DER VINNE VAN LEE.*
PURMERENDE, 6 Mei 1864.

, Zeer voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *A. VAN STRALEN — DE FREMERY.*
'sGRAVENHAGE, 8 Mei 1864.
Eenige kennisgeving.

, Heden morgen beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON *A. BERMAN*, geliefde echtgenoote van D. SCHOLTEN.
HEUSDEN, 9 Mei 1864.
Algemeene kennisgeving.

, Heden beviel van een *dooden* ZOON *S. A. LEDEBOER*, echtgenoote van G. MEES R. AZN.
ROTTERDAM, 9 Mei 1864.

, Bevallen van een ZOON *F. VAN DER GON NETSCHER, NETSCHER.*
DELFT, 9 Mei 1864.

, Voorspoedig bevallen van een ZOON *H. W. HAAS*, geliefde echtgenoote van J. A. DE BOER, Genees-, Heel- en Vroedmeester.
AARLANDERVEEN, 9 Mei 1864.

, Bevallen van een ZOON *F. A. VAN WANING BOLT*, geliefde echtgenoote van J. MENSINGA.
AMSTERDAM, 9 Mei 1864.

, DEVENTER, 10 Mei 1864. Voorspoedig bevallen van een ZOON Vrouwe *JUDITH ELISABETH GERHARDINA HOUCK — IJSSEL DE SCHEPPER.*

, Bevallen van eene DOCHTER *C. J. DUNLOP, MEES.*
ROTTERDAM, 10 Mei 1864.

, Heden overleed mijne geliefde schoonmoeder LAMBERTHA MIDDELVELD, weduwe van *Corns. Weeshof*, in den ouderdom van 75 jaren.
WEST GRAFTDIJK, 3 Mei 1864. AR. RUITER, wed. *Hk. Weeshof.*
Algemeene kennisgeving.

, Den 4den Mei 1864 overleed plotseling te WIESBADEN, mijn geliefde echtgenoot Is. VAN DEN BOSCH, Militair Onder-Intendant der 1e klasse, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.
L. FRIESWIJK, wed. *I. van den Bosch.*
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, tot droefheid van mij en mijne kinderen, IDANUS GEORG TEN DOESSCHATE, in den ouderdom van 59 jaren. B. M. TEN DOESSCHATE, SCHEÜLEN.
AMSTERDAM, 6 Mei 1864.

, Heden overleed onze geachte vader WILLEM HULSCHER, in den ouderdom van ruim 84 jaren.
DEVENTER, den 7den Mei 1864. *Uit aller naam*, A. HULSCHER.
Eenige kennisgeving.

, Overleden te DOETINCHEM op den 7den Mei 1864, de Wel-Edel Gestr. Heer J. H. R. TILANUS BAERTS, Controleur der Directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, enz.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed, in den ouderdom van bijna 62 jaren, tot diepe droefheid van mij en mijne kinderen, mijn hartelijk geliefde echtgenoot Dr. SIMON KARSTEN, Hoogleeraar in de letteren en wijsbegeerte aan de Utrechtsche Hoogeschool. Wede. S. KARSTEN, B. M. SCHADE VAN WESTRUM.
UTRECHT, 7 Mei 1864.

, Heden overleed onze geliefde vader en behuwdvader, de Heer JAN JACOB TAVENRAAT, in den ouderdom van bijna negen en zeventig jaren.
ROTTERDAM, 7 Mei 1864. *Uit aller naam*, J. TAVENRAAT. W. A. VAN DER WENS.
Eenige algemeene kennisgeving.

, Heden ontsliep zacht en kalm, onze innig geliefde moeder en behuwd-moeder, Mevrouw de weduwe MOLWITZ, geboren DE SILLE, in den ouderdom van bijna een en tachtig jaren. G. M. VAN MARLE.
DELFT, 7 Mei 1864. J. J. VAN MARLE, MOLWITZ. J. M. MOLWITZ.

, Na een langdurig lijden overleed heden mijn hartelijk geliefde echtgenoot HENDRIK NIEUWENHUIS Gz., in den ouderdom van ruim 40 jaren, mij in hoog zwangeren toestand, zes kinderen achterlatende, waarvan de oudste zijn verlies nog maar slechts eenigzins kan beseffen.
KOOG AAN DE ZAAN, 7 Mei 1864. M. KAUDERER, wed. *H. Nieuwenhuis Gz.*
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed onze lieve ELIZABETH JOHANNA, slechts 3 jaren en 4 maanden oud.
WORMERVEER, 7 Mei 1864. P. FORTUIN. G. DE VRIES.
Eenige kennisgeving.

, Na eene hevige ongesteldheid van ruim twee dagen overleed heden avond, onze veel geliefde behuwd-moeder en moeder ANNA ELISABETH MUNTING, weduwe den Wel-Eerwaarden Heer *D. G. Borgstein*, in den ouderdom van bijna 72 jaren. J. BINKES. H. S. BORGSTEIN.
BOLSWARD, den 8sten Mei 1864.

, Heden overleed, tot diepe droefheid der kinderen en behuwd-kinderen, na een langdurig en smartelijk lijden, Vrouwe JOHANNA WILHELMINA VAN BREDA, weduwe van den Wel-Edel Geleerden Heer *J. H. C. L. Schultze.*
OUDENBOSCH, den 8sten Mei 1864.

, Mijn dierbare, onvergetelijke echtgenoot AUGUSTUS CLARCLUS NICOLAURE ANTONIUS COLLARD, in leven gep. kaptn. van het O. I. L., werd mij heden morgen 4 ure, nog in de kracht zijns levens, in den ouderdom van 43 jaren en 8 maanden, op het alleronverwachts door den dood ontrukt.

Een smartelijk ziekbed van slechts twee dagen maakte een einde aan zijn voor mij zoo dierbaar leven. Wat ik met mijne zes nog jeugdige kinderen, in den braven man en vader verlies, kunnen zij alleen beseffen, die den overledene van nabij gekend hebben.

HEUSDEN, 8 Mei 1864. Wed. A. C. N. A. COLLARD, geb. LECHNER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed Vrouwe J. W. ROODENBURG, innig geliefde echtgenoote van W. S. VAN DEN BERGH VAN HEINENOORD.
ARNHEM, 8 Mei 1864.

, Heden overleed de Heer A. M. SNOUCK HURGRONJE, Theol. Dr. en Predikant bij de Nederd. Herv. gemeente alhier, in den ouderdom van 53 jaren, geliefde echtgenoot van J. E. SCHORER, wed. *Snouck Hurgronje.*
MIDDELBURG, 8 Mei 1864.

, Heden overleed, tot onze droefheid, onze Neef MARIE PIERRE HENRI WENTHOLT, in den ouderdom van bijna 17 jaren. Mr. J. B. L. WENTHOLT, J. WENTHOLT, VAN DER LOOY.
ROTTERDAM, 8 Mei 1864.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze geliefde oudste dochter HENRIETTE ADRIANA CORNELIA, in den jeugdigen leeftijd van 15 jaren en 9 maanden.
GOUDA, den 9den Mei 1864. R. J. KOPPENOL. L. M. KOPPENOL, VAN DER KAA.

Familie en bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aantenemen.

, Heden overleed, in den ouderdom van ruim 88 jaren, onze geliefde tante, Mejufvrouw ELISABETH SUSANNA VAN MAANEN. *Uit aller naam*, G. A. G. VAN MAANEN.
'sGRAVENHAGE, den 9den Mei 1864.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden ontsliep, aan verval van krachten, onze geliefde moeder en groot-moeder KAATJE FOKKER, eerder weduwe van den Heer *J. Goesinnen*, laatst van den Heer *T. Slagter*, in leven Notaris te *Westzaan*, in den ouderdom van circa 78 jaren, betreurd door ons, alsmede door hare aanbehuwde kinderen, welke allen haar liefhadden.
PURMERENDE, 9 Mei 1864. *Namens kinderen en klein-kinderen*, JB. GOESINNEN.

, Heden overleed Vrouwe MARIA JOHANNA HARTMAN, geliefde echtgenoote van Mr. J. H. C. LISMAN.
'sGRAVENHAGE, 9 Mei 1864.

, Op den 9den Mei 1864 is te ROTTERDAM overleden, Mejufvrouw MARGARETHA AGNES DE VRIES, Presidente en eerste Stichtvrouw van *Maria Catharina van Dooren's Vrouwen Gesticht van Weldadigheid*, in den ouderdom van ruim 70 jaren.

, Heden overleed, tot innige droefheid, onze geliefde oudste zoon JOHANNIS, in den krachtvollen leeftijd van ruim 33 jaren. J. LANSER.
ZIJPE, den 9den Mei 1864. MAARTJE LANSER, BLAAUBOER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden overleed Mr. CAREL ANTONY MARCHANT, Oud-Lid van het Geregtshof in de kolonie *Suriname.*
AMSTERDAM, 9 Mei 1864.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, aan eene snel toenemende verzwakking, mijne geliefde echtgenoote JOHANNA CAROLINA TENGELER, oud 51 jaren. P. J. ZUURDEEG JZN.
LEYDEN, 10 Mei 1864.

, Heden overleed GEERTRUIDA CECILIA, in den aanvalligen leeftijd van 2½ jaar, veel geliefd dochtertje van Dr. L. VAN LOENEN en A. P. RAMBONNET.
ENKHUIZEN, 10 Mei 1864.

, Mijnheer en Mevrouw VAN MAAREN bedanken beleefdelijk voor alle bewijzen van deelneming, zoowel buiten als binnen deze stad, hun betoond bij gelegenheid van hunne vijf en twintigjarige echtvereeniging.
GORINCHEM, den 10den Mei 1864.

, De ondergeteekende betuigt, ook namens zijne echtgenoot en kinderen, hartelijken dank voor ondervonden belangstelling bij het ongeval, dat hem heeft getroffen en zijne daarop gevolgde ziekte. W. KLOTS.
ASSENDELFT, 10 Mei 1864.

, Voor de hartelijke belangstelling en deelneming, ons eerst in onze blijdschap en daarna in onze droefheid betoond, betuigen wij onzen welmeenenden dank.
HAARLEM, 10 Mei 1864. J. KLEIN. E. KLEIN — STALDER.

, Bij H. KOSTER, Boekverkooper der Koninklijke Akademie te Delft, is tegen 1° Augustus e. k., of vroeger, gelegenheid tot plaatsing van een **LEERLING in den Boekhandel**, op billijke voorwaarden, met genot van kost en inwoning. Brieven *franco.*

INSTITUUT.

Op een **aanzienlijk INSTITUUT** voor jonge Dames, waar tot nog toe, bij verkiezing, slechts drie pensionnaires werden toegelaten, verlangt men na de zomer-vacantie, d. i. half Aug., dit getal tot op acht te zien gebragt.

De uitmuntende resultaten in ontwikkeling en vorming maken, dat de Hoofd-onderwijzeres thans grootere verantwoordelijkheid op zich durft nemen.

Vermeerdering van assistanten (ook uit den vreemde) en de wensch harer stadgenooten, zijn daartoe aandrangen te meer.

Ouders en voogden, die de geldelijke middelen bezitten om hunne kinderen en pupillen eene degelijke voorname opvoeding te doen genieten, worden uitgenoodigd zich, om adressen van voorname familien en om alle verlangde inlichtingen, te vervoegen, onder lett. S. S., bij den Heer A. KNOOP Klein Heiligland te Haarlem.

Er wordt gevraagd

een **BANKETBAKKERS-BEDIENDE**, P. G., die zijn werk in allen deelen goed verstaat. Adres, met *franco* brieven, onder lett. S. T., aan den Heer A. KNOOP Klein Heiligland te Haarlem.

, Tegen 1° Augustus a. s. verlangt men een bekwaam **APOTHEKERS-BEDIENDE**, van de P. G. en van goede getuigschriften voorzien. Adres, *franco* brieven, onder lett. v. R., bij den Boekhandelaar M. J. VISSER te 's Gravenhage.

CHAUDFONTAINE. *PRÈS LIÉGE, LE GRAND HOTEL DES BAINS est ouvert depuis le 1er Mai. Les familles, qui désireront y séjourner, pourront prendre un abonnement à 5, 6 et 7 fr. par jour, par personne, pour le logement et la nourriture.*

, Een bejaard *Heer* van goede familie, voorzien van eenige meubelen, waaronder ledekant met bed en toebehooren, zoekt gelegenheid tot geheele **KOST en INWONING**, bij een stil beschaafd fatsoenlijk Prot. gezin, waar men op geen voordeel, maar meest en alléén op een onderling gezellig en genoegelijk zamen wonen zou verlangen, en ook noodig hebben te zien, tegen tegemoetkoming dan ook slechts van *f* 200 à *f* 250 's jaars. Opgave *franco*, onder letters A. P., desverlangd, onder stipte secretesse bij den Heer A. KNOOP Klein Heiligland te Haarlem.

, Men zal op Zaturdag den 4den Junij 1864, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht, achter St. Pieter, in *het Lokaal van Verkoopingen*, in het openbaar verkoopen:

Eene in volle werking zijnde **STOOM-WOLSPINNERIJ- en HOUTZAGERIJ**, bestaande in twee kapitale met elkander vereenigde, hechte en sterke gebouwen, het eene ingerigt voor de spinnerij, met de zich daarin bevindende machines, en het andere voor de zagerij, met twee sleden en een vloerslede, stoommachines en stoomketels van 20 paardenkracht; en hetgeen verder daartoe behoort, kantoor, kamer en nog een vertrek, behangen, gestucadoord en met stookplaats, magazijnen, zolders, schoorsteen, kolenpakhuis, schuur, wagenloots, inrigting tot het stooken van gaz en verdere gebouwen en vier knechtswoningen, allen in den besten staat, en in 1860 nieuw gesticht, met erf en kolk, benevens een stuk best **WARMOEZIERS LAND**, te zamen groot 85 roeden, 90 ellen, staande en liggende te Utrecht, buiten Catharijne, ten noorden van de Leidsche vaart nabij het station der spoorwegen, wijk L n°. 99*d* tot 99*e*.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris **VAN [illegible]** te Utrecht.

GROOT-WATERSCHAP VAN WOERDEN.

BESTEDING.

Op Donderdag den 19den Mei 1864, des voormiddags ten elf ure, zullen *Dijkgraaf en Hoogheemraden* van het Groot-Waterschap van Woerden, bij inschrijving en opbod, in twee perceelen, in het Gemeenelandshuis te Woerden, besteden:

1. Het afdammen, droogmaken en het doen van herstellingen aan de **SLUIS** te Oudewater.
2. Het doen van herstellingen aan de **BRUG**, over de dubbele Wierikke te Nieuwerbrug.

De bestekken zullen *acht* dagen vóór de besteding ter lezing liggen ten huize van de weduwe *J. W. van der Linden*, in de *Vergulde Wagen*, en ter Secretarie van het Groot-Waterschap in het Gemeenelandshuis te Woerden.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer A. VAN SELMS, Fabriek-Landmeter van het voornoemd Hoogheemraadschap, door wien Dingsdag vóór de besteding des voormiddags ten *negen* ure, aan de Sluis te Oudewater, plaatselijke aanwijzing zal worden gedaan.

Dijkgraaf en Hoogheemraden van het Groot-Waterschap van Woerden,

De Secretaris-Rentmeester, De Dijkgraaf,
VAN ERP TAALMAN KIP. C. J. BREDIUS.

Geconfijte Abrikozen 40 Cent de 5 ons,

zijn te verkrijgen bij J. H. L. DRECKMEIER, hoek Oude Doelen of Korte Hoogstraat, K. 506, te Amsterdam; alsmede ook **GECONFIJTE GEMBER**, per pot 90 cent, 5 ons *f* 1,00, per flacon *f* 1,00 en droog **GECONFIJTE GEMBER**, de 5 ons *f* 1,25 en kleine matjes **COMMADRE VIJGEN**, 10 en 20 cent, **FRANSCHE MOSTERD**, per flacon 25 cent.

PASSAGE NAAR JAVA.

Tegen medio Junij zal van Amsterdam naar Java vertrekken:
Het snel zeilende, nieuw gekoperde
CAMPAGNE FREGATSCHIP

ANNA DIGNA,

gevoerd door Kapt. C. OUMAN.

Dit schip, voor den overvoer van passagiers bij uitnemendheid geschikt zijnde, worden degenen, welke van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, uitgenoodigd, zich ten spoedigste te adresseren aan boord van het schip, ten kantore van de reeders, de heeren BLAAUW & Co., of van de cargadoors DE VRIES & Co. te Amsterdam.

Het schip vaart eenen geëxamineerden scheeps-doctor, heeft eene melkgevende koe aan boord en ligt in het Oosterdok.

VOOR BLOEMPERKEN.

De Bloemist **A. OUTSHOORN** te Oegstgeest, bij Leyden, zendt alom op *franco* order, à contant, aan zijne geëerde begunstigers, diverse rozen op stam in potten, 20 stuks *f* 20, dito op struik, 30 stuks *f* 8; dhalia's div., per 30 stuks *f* 8.50; graniums, per 30 stuks, div. *f* 6; heliotropen, 30 stuks *f* 5; fucsias en andere potgewassen, per 30 stuks *f* 6; violen of penséen, 30 stuks *f* 2.50; anjelieren, 50 stuks *f* 5.50; maandrozen, donkere en lichte, 100 stuks *f* 15.50; rododendrums, 20 stuks *f* 16, alles met bloemknoppen. De mand voor emballage 50 cents. Bloemzaden, 150 soorten *f* 8 het paket.

, Men vraagt te Haarlem of omstreken, tegen primo Junij te huur **twee of drie gemeubeleerde KAMERS**, liefst met gebruik van tuin; belanghebbenden gelieven zich te adresseren met opgave van huurprijs enz. enz., met *gefrankeerde* brieven, onder lett. R., bij LAMSLAG en DAALBERG, Timmermans, Bagijnhof, te Haarlem.

, Voor eene Dame van wankelende gezondheid of zwakke geestvermogens is gelegenheid tot **INWONING** bij twee fatsoenlijke Dames, van welke bepaaldelijk de eene, blijkens getuigschriften van geneeskundigen en van familien, bij wie zij geweest is, de geschiktheid heeft om der gelijke lijderessen om te gaan. Brieven *franco*, onder lett. C. S., aan de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD EN ZOON, Beurssteeg, E. 188, te Amsterdam.

TE KOOP

een 7½ jarigen **HENGST**, goudvos, Trakehner ras, in alle deelen mak en vooral onder den man. Te bevragen bij den Boekverkooper A. H. BAKHUYZEN te 's Gravenhage, met *franco* brieven, onder de letter P.

f 50.

TE KOOP eene complete **OFFICIERS-UNIFORM der schutterij**. Adres, met *franco* brieven, onder lett. A., aan het Postkantoor te Grave.

, UIT DE HAND TE KOOP, een **HUIS**, waarin kelder en verdere gemakken, annex twee **HUISJES**, die afzonderlijk verhuurd worden, benevens **SCHUUR** en een stukje **LAND**. In het huis wordt sedert jaren eene *herberg, kruideniers-affaire* en *koren-handel* gedreven. Alles gelegen in eene welvarende streek in de prov. Z.-Holland. Adres, met *franco* brieven, onder lett. Z, bij den Boekhandelaar S. E. VAN NOOTEN te Schoonhoven.

DE UITMUNTENDE PIANINO HERZ,

bekroond met de medaille d'honneur, zal nog gedurende drie dagen te bezigtigen zijn bij den Boek- en Kunsthandelaar J. RITSEMA te Haarlem. Dit prachtig **INSTRUMENT** van dezen beroemden Fabriekant, is te beschouwen als een der beroemdste en uitmuntendste. HH. ware liefhebbers worden uitgenoodigd, hetzelve te komen bezigtigen. Geringen prijs *f* 620, in plaats van *f* 800, met behoorlijke guarantie, bewijs van echtheid en de kist.

UIT DE HAND TE KOOP

een **HUIS** met **TUIN**, zeer goed voor een fatsoenlijk gezin, tot *zomer- en winterverblijf* ingerigt. Adres bij den Heer H. HULSTIJN te Renkum. Brieven *franco*.

, TE KOOP, op een alleraangenaamst gelegen dorp in Gelderland en aan een grindweg, een bijna nieuw **HEERENHUIS**, geschikt voor *zomer- en winterverblijf*, bevattende 5 behangen en geplafonneerde kamers, zeer grooten tuin met exquise vruchtboomen en annexe stal.

Desverkiezende met 1° November of eerder te aanvaarden. Adres, met *franco* brieven, onder de letters M. C., aan den Boekhandelaar J. J. VAN UIJE te Doesborgh.

Voor matigen prijs te Koop,

een sedert twee jaren hecht en sterk, nieuw gebouwd, zeer net ingerigt **HEERENHUIS**, waarin vier behangen kamers, keuken, twee kelders, gestucadoorden gang, droogzolder en verdere commoditeiten, met annexen ruimen steenen stal, erf, tuin en met goede vruchtbare boomen beplanten boomgaard; alles bijzonder gunstig gelegen in een aangenaam dorp aan den straatweg, op een uur afstands eener bloeijende stad in Zuid-Holland. — Gemeld perceel is zeer geschikt zoowel voor buitenplaats als tot het daarstellen van een koffijhuis of boerderij. — Te bevragen bij den Heer A. KNOOP Klein Heiligland te Haarlem, met *franco* brieven, sub. litt. P. L.

MEN VRAAGT TE KOOP,

24 **KOZIJNEN**, liefst met draairamen en binnenluiken (niet te hoog), zoo mogelijk en maat, 12 **KOZIJNEN** met buitendeuren sloten en drempels, 36 binnen **KOZIJNEN** met kamerdeuren, 20 **KASTDEUREN**, alsmede 25,000 stuks groote harde oude **METSELSTEENEN**. Aanbieding *franco*, duidelijke Amsterdamsche maat en omschrijving, prijs per stuk of gedeeltelijke aanbieding, als geschikt voor nette burger huizen. Adres, onder Lett. O, bij den Boekhandelaar J. ROEM te Alkmaar.

VEILING DER DOMANIALE VEENDERIJ ONDER MIL, GENAAMD DE PRINCEPEEL.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te GRAVE zal, onder voorzitting van den Heer Inspecteur in de 18e divisie, in het openbaar en ten overstaan van den te *Grave* residerenden Notaris **S. P. A. DE BRUYN**, in het logement *„den Eenhoorn” aldaar, op Dingsdag den 31sten Mei* 1864, des voormiddags ten elf ure, bij inzet en hoogen, en op *Dingsdag den 14den Junij* 1864, ten zelfden ure, bij afslag veilen, en bij genoegzame gelding aan den meestbiedende of eerstmijnende verkoopen:

DE GROOTE OF PRINCEPEEL, onder de gemeente *Mil en 's Hubert*, bestaande in moer-, turf- of peelgrond, groot, met inbegrip van de wegen, 573 bunders, 93 roeden, 60 ellen.

Welke *Princepeel* zal worden geveild in 24 perceelen, 7 massa's en eene generale massa; behoudens zoodanige combinatien der zeven massa's, als de Ontvanger zal noodig achten.

Alles in het breede omschreven in den catalogus, welke de voornaamste voorwaarden en eene kaart bevat, en verkrijgbaar is gesteld voor den prijs van 10 *cents*, ten kantore van de Heeren Ontvangers der Registratie en Domeinen te *Grave, Breda, 's Hertogenbosch, Eindhoven, Boxmeer, Oss, Nijmegen, Arnhem, Amsterdam, 's Gravenhage, Zwolle, Maastricht, Venlo en Gennep.*

De voorwaarden van verkoop, liggen ter lezing ter directie der Registratie en Domeinen voor de provincie *Noord-Brabant* te *Breda*; ten kantore van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Grave; ten raadhuizen der gemeenten *Grave, Mil* en *St. Hubert*; alsmede ten kantore van den Notaris *de Bruyn* voornoemd, alwaar tot daags voor de toewijzing hoogen kunnen gesteld worden.

Alle nadere inlichtingen en inzage van de aan het procesverbaal der veiling te hechten kaart, zullen worden verstrekt ten kantore van den Notaris en door den Ontvanger der Registratie en Domeinen te *Grave*, die bovendien daags vóór elk der beide zitdagen, des morgens ten elf ure, aan de belanghebbenden op het terrein aanwijzing zal geven van het te verkoopen goed, de indeeling der kavels, de te maken waterleidingen, enz.

Breda, 7 *Mei* 1864.

De Directeur der Registratie en Domeinen voor de provincie Noord-Brabant,
VAN DER VEN.

GRACIEUSE,

MODE-JOURNAAL VOOR DAMES.

De bijval, die de Gracieuse van duizende landgenooten ten deel viel, maakt het mogelijk meer te geven dan beloofd was; zoodat in den loopenden jaargang ook worden opgenomen als

SUPPLEMENTEN: UITKNIP- EN BORDUURPATRONEN.

Al wat de Gracieuse geeft is door de Dames redactrices in Natura bewerkt en komt steeds goed uit.

De prijs van elke aflevering (Editie met lectuur) is **50 cents**. De Editie zonder lectuur **30 cents**. De Dames gelieven de goedheid te hebben aan hare Boekverkoopers nauwkeurig optegeven, welke uitgave zij verlangen.

Alle Boekhandelaars nemen bestellingen aan.

, **JOH. NOMAN en ZOON** te Zalt-Bommel hebben aan HH. Inteekenaren verzonden, de *derde aflevering* van:

Dr. J. CUMMING, het **LEVEN** en de

LEER VAN ONZEN HEILAND.

Uit het Engelsch, door C. H. PLEIJTE, 3 vellen compressen druk in gr. 8°., slechts . . . . *f* -,**30**.
Vermoedelijk in **12** afleveringen compleet.

Bij het in het licht verschijnen van de laatste aflevering, wordt de prijs belangrijk verhoogd.

, Bij **D. NOOTHOVEN VAN GOOR** te Leiden, komt heden van Pers en is bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

DE GAVE DER TALEN.

PINKSTERSTUDIE.

door W. A. VAN HENGEL. Prijs . . . . *f* 1.25.

, **J. D. SYBRANDI** te Amsterdam, heeft alom verkrijgbaar gesteld:

BEKNOPTE geographische beschrijving van **OUD- en NIEUW GRIEKENLAND**, met karakterschetsen zijner bevolking, door J. B. J. VAN DOREN, *met eene kaart van* P. BILLIER. In gr. 8°. . . . . *f* 2,20.

Hoogst belangrijk en onderhoudend is deze beschrijving voor allen, die omtrent Griekenland en de geschiedenis van dit land iets meer willen weten, dan de couranten mededeelen.

MÉMOIRE sur les *Quadrumanes* et les *Cheiroptères* de l'archipel Indien, par un ancien Officier supérieur de l'intendance Militaire de l'armée des Indes Néerlandaises . . . . *f* 2,20.

Dit boek is tot nog toe het eenige waarin uitsluitend de zoogdieren van het eiland Java worden beschreven. Het vervult eene wezenlijke behoefte, daar men nu niet meer verschillende kostbare werken moet raadplegen, indien men over een of ander zoogdier iets wil weten.

, Bij den uitgever **H. J. GERRETSEN** te 's Gravenhage, ziet het licht:

I. **IS ER GEEN OORZAAK?** Eene wedervraag. Naar aanleiding van: *„Waartoe u verwonderd?”* Een kort woord tot toelichting van de jongste bewegingen op kerkelijk gebied, inzonderheid te 's Gravenhage, door J. H. GUNNING JR.”, door Mr. GROEN VAN PRINSTERER. 20 cents.

II. *Van denzelfden schrijver* **LEERVRIJHEID OF KERKBEWUSTZIJN?** naar aanleiding van een protest van ouderlingen te Parijs. 20 cents.

III. Idem kort overzigt van de Geschiedenis des Vaderlands, derde druk à 35 cents, bij 50 expl. bij den uitgever aangevraagd à 25 cents.

, **J. D. SYBRANDI** te *Amsterdam*, heeft alom verkrijgbaar gesteld:

BASILIUS.

Het Zonderlinge Huwelijk.

Naar het Engelsch van WILKIE COLLINS, *schrijver* van: De vrouw in het wit. — Het doode geheim, enz., m. pl. . . . . *f* 3,90.

WORDT KWAAD OOIT GOED?

Een verhaal van Mrs. S. C. HALL, 2 dln. m. pl. *f* 4,60.

Beide deze romans zijn uitmuntende boeken voor alle leesgezelschappen. Voorzeker behooren zij beiden tot de beste vruchten van de zoo gunstig bekende auteurs.

, Bij **B. DEKEMA** te Utrecht en alom te bekomen:

DE VOLKSGENEESKUNDE van Raspail.

Naar de 4e hoogduitsche en 13e fransche uitgave, bewerkt door een Doctor in de geneeskunde. *Tweede druk.* Prijs *f* 1,25.

, Bij **W. P. VAN STOCKUM** te 's Gravenhage, is verschenen:

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING TER BEVORDERING DER GESCHIEDENIS VAN 'S GRAVENHAGE.

Inhoudende: Gedenksteen van J. CATS, CONSTANTIJN en CHRISTIAAN HUYGENS; Haag ambacht; collegium chirurgicum et theatrum anatomicum; de gevangenpoort; het goudleerhuis; de Haagsche porceleinfabriek; de schouwburg; alphabet van stedelijke zaken; beker van het groene vendel der schutterij; de 's Gravenhaagsche buurten; buurt- en begrafenis-penningen; 's Gravenhage onder de regering der Graven uit de huizen van Holland, Henegouwen en Beijeren; — *met platte gronden, zegel, facsimile en afbeeldingen* *f* 5,85.

SCHEIKUNDE.

Door **H. KOSTER** te Delft, is uitgegeven en alom verzonden:

LEERBOEK DER ZUIVERE EN TOEGEPASTE SCHEIKUNDE, door Dr. E. MULDER, Leeraar in de Scheikunde aan de Koninklijke Academie te Delft; 1e afdeeling *zuivere Scheikunde*, 1e deel, 1e aflevering en 2e deel 1e aflevering; met een gratis te bekomen Berigt van Uitgave.

De eerste afdeeling van dit Leerboek (de zuivere Scheikunde), waarvan het eerste deel de allereerste grondbeginselen dezer wetenschap bevat, is bovenal geschikt ten gebruike aan de **Inrigtingen voor middelbaar onderwijs**, en ook daarom afzonderlijk te bekomen, zonder verband voor de drie opvolgende deelen, de toegepaste Scheikunde bevattende. De zuivere Scheikunde zal in Julij e. k. geheel gereed zijn.

Ook is bij hem ter perse eene nieuwe Nederduitsche vertaling van:

Dr. CARL REMIGIUS FRESENIUS, HANDLEIDING TOT DE QUALITATIVE CHEMISCHE ANALYSE. Op nieuw bewerkt naar de 11e Hoogduitsche uitgave, door Dr. E. MULDER, en verrijkt met een aantal nieuwe houtsnee-figuren en een Chromo Lithographisch plaatje tot opheldering van de Spectraal Analyse.

Bestellingen worden ten spoedigste ingewacht, ook van het werkje, dat door hem zal worden uitgegeven onder den titel van:

DE VIER EVANGELIËN TOT ÉÉN GEBRAGT. Eene handleiding bij het onderwijs in het leven van onzen Heer Jezus Christus.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.